

ผลการวิจัยในรายงานฉบับนี้ แสดงตัวเลขโดยประมาณของผลจากการแพร่ระบาดของเชื้อ HIV และโรคเอดส์ ในส่วนที่จะกระทบถึงชีวิตเด็กไทยในช่วง พ.ศ. 2543 โดยใช้หลักการคาดประมาณเชิงประชากร จากองค์ประกอบของรุ่นประชากรที่เป็นมาตรฐาน (standard cohort component) ผู้วิจัยได้สำรวจความเป็นไปได้ที่จะใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปหลายโปรแกรมเท่าที่มีใช้กันอยู่ สำหรับการประมาณการเกี่ยวกับโรคเอดส์ในเด็ก แต่พบว่าโปรแกรมเหล่านี้มีลักษณะตายตัวเกินไป ไม่เหมาะสมสถานการณ์โรคเอดส์ในเมืองไทย ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การคาดประมาณในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จึงอาศัยข้อมูลจากผลงานการคาดประมาณการติดเชื้อ HIV ในกลุ่มคนที่เพิ่งย่างเข้าสู่วัยผู้ใหญ่เท่าที่มีการตีพิมพ์อยู่แล้ว ร่วมกับค่าสถิติมาตรฐาน (standard parameters) ในส่วนที่เกี่ยวกับการติดเชื้อ HIV ในเด็ก ต่อเนื่องไปถึงระยะเป็นโรคเอดส์จนกระทั่งเสียชีวิต โดยมีข้อพึงระวังหากจะนำตัวเลขชี้เฉพาะในรายงานฉบับนี้ไปใช้อ้างอิง เพราะข้อมูลและสมมติฐานเชิงพฤติกรรมที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ บางส่วนยังขาดน้ำหนักที่น่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม แนวโน้มโดยกว้างๆ ในรายงานผลการคาดประมาณฉบับนี้ ถือได้ว่าค่อนข้างชัดเจน และพอจะสรุปได้ดังนี้

1. หากไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางเพศ และภาวะการตั้งครรภ์ที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV เช่นที่เป็นอยู่ในสังคมไทยปัจจุบัน จำนวนเด็กและทารกที่เสียชีวิตหลายหมื่นคนในปี พ.ศ. 2533 จะเพิ่มเป็นมากกว่าสองแสนคนในปี พ.ศ. 2543
2. ถ้าไม่มีโรคเอดส์ คาดว่าภาวะการตายของทารกในช่วงทศวรรษนี้จะลดลงถึง 30 เปอร์เซ็นต์ แต่หากยังคงมีการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ต่อไปอย่างที่คาดการณ์ อัตราการตายของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จะกลับเพิ่มสูงขึ้นอีกครั้งนับตั้งแต่ประมาณ

กลางที่ศวรรษต่อเนื่องไปจนตลอดครึ่งหลังของทศวรรษนี้ โดยอัตราการตายของทารก ในปี พ.ศ. 2543 จะเท่ากับระดับการตายเมื่อปี พ.ศ. 2534 ขณะที่อัตราการตายของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีในปี พ.ศ. 2543 จะกลับเพิ่มสูงกว่าเมื่อปี พ.ศ. 2533

3. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางเพศในสังคมไทย จะมีผลอย่างยิ่งต่อจำนวนเด็กที่จะเสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ หากเราสามารถหยุดยั้งการติดเชื้อในผู้หญิงได้อย่างสิ้นเชิงภายในสิ้นปี พ.ศ. 2537 จำนวนเด็กที่คาดว่าจะเสียชีวิตด้วยโรคเอดส์นับจากปี พ.ศ. 2533 ถึงปี พ.ศ. 2543 จะลดลงกว่าครึ่งของจำนวนที่คาดการณ์ หรือหากสภาพการณ์การติดเชื้อ HIV ยังดำเนินต่อไปเช่นเดิม แต่เราสามารถลดระดับภาวะการตั้งครรภ์ของหญิงที่ติดเชื้อ HIV ลงได้ ก็จะสามารถลดจำนวนเด็กที่จะเสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ลงได้ด้วยเช่นกัน

4. เมื่อถึงปี พ.ศ. 2543 จะมีเด็กอายุ 12 ปีลงมา จำนวนประมาณ 86,000 คน และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จำนวนประมาณ 30,000 คน ที่จะต้องสูญเสียแม่ไปเพราะโรคเอดส์ เด็กเหล่านี้จะมีอายุระหว่าง 5-12 ปี ขณะที่แม่ของคนเสียชีวิต

5. จำนวนเด็กซึ่งเข้าข่ายที่จะต้องกลายเป็นเด็กกำพร้าเพราะพ่อแม่เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์จะเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงสิบปีนับจากปี พ.ศ. 2533 และในปี พ.ศ. 2543 จะมีเด็กซึ่งเกิดจากแม่ที่ติดเชื้อ HIV เป็นจำนวนถึง 350,000 คน เปรียบเทียบกับเมื่อปี พ.ศ. 2533 ซึ่งมีเพียง 5,000 คน และเด็กเหล่านี้ส่วนใหญ่จะมีอายุต่ำกว่า 5 ปี

6. เมื่อถึงปี พ.ศ. 2543 จะมีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ถึงเกือบ 7 เปอร์เซ็นต์ที่จะได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ ในจำนวนนี้ 0.6 เปอร์เซ็นต์ จะกลายเป็นเด็กกำพร้าเนื่องจากแม่เสียชีวิตไปก่อน และที่เหลืออีก 6 เปอร์เซ็นต์จะกลายเป็นเด็กกำพร้า หรือไม่เช่นนั้นตัวเด็กเองก็จะเสียชีวิตด้วยโรคเอดส์หลังจากสิ้นทศวรรษนี้ เปรียบเทียบกับเมื่อปี พ.ศ. 2533 ที่มีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่ได้รับผลกระทบ เพียงไม่ถึง 0.01 เปอร์เซ็นต์

T 130228

(ผ.2

7. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางเพศอย่างถอนรากถอนโคน และอย่างรวดเร็ว (นั่นคือสามารถหยุดการแพร่ระบาดของเชื้อ HIV ได้อย่างสิ้นเชิงภายในสิ้นปี พ.ศ. 2537) จะส่งผลให้จำนวนเด็กกำพร้าอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่แม่เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ ลดลงจากเดิมถึงประมาณ 40 เปอร์เซ็นต์ และถึงแม้สถานการณ์สมมติดังกล่าวข้างต้น (นั่นคือสามารถหยุดการแพร่เชื้อ HIV ได้ภายในปี พ.ศ. 2537 ซึ่งแทบไม่มีทางเป็นไปได้) จะได้เกิดเป็นจริงขึ้นมา จำนวนเด็กกำพร้าเนื่องจากแม่เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ก็ยังคงเพิ่มสูงขึ้นต่อไปตลอดช่วงทศวรรษนี้ และเมื่อถึงปี พ.ศ. 2543 จะมีเด็กอายุ 12 ปี ลงมา ที่เป็นเด็กกำพร้าเพราะแม่เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์เป็นจำนวนถึงกว่า 53,000 คน